Utlåtande GrUU 79/2026 rd─ RP 162/2026 rd

Grundlagsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor och av lagar som har samband med den

Till social- och hälsovårdsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor och av lagar som har samband med den (RP 162/2026 rd): Ärendet har remitterats till grundlagsutskottet för utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- regeringssekreterare Noora Silmonen, social- och hälsovårdsministeriet
- direktör Jaana Rissanen, social- och hälsovårdsministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av
- professor Ida Koivisto
- professor Olli Mäenpää.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor, lagen om tilläggspensionsstiftelser och tilläggspensionskassor, lagen om försäkringskassor, lagen om Finansinspektionen och lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter ändras.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 juni 2027.

I propositionen ingår ett avsnitt om lagförslagets förhållande till grundlagen och lagstiftningsordningen. Enligt propositionen kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Regeringen anser det dock önskvärt att grundlagsutskottet lämnar utlåtande i ärendet.

Godkänts
3.2

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

(1) I propositionen föreslås att ett nytt 17 a kap. med bestämmelser om möjligheten att lägga ut vissa uppgifter på entreprenad till ett serviceföretag ska fogas till lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor. Genom de föreslagna ändringarna kan pensionsanstalter vid behov skaffa vissa tjänster som kompletterar pensionsanstaltens offentliga förvaltningsuppgifter från ett tjänsteföretag.

(2) Förslaget innebär att en förvaltningsuppgift som anförtrotts någon annan än en myndighet får överföras vidare. Grundlagsutskottet har i sin praxis i princip förhållit sig negativt, men inte helt avvisande, till en sådan vidare överföring (subdelegering) av offentliga förvaltningsuppgifter. När utskottet tidigare har analyserat möjligheten att subdelegera uppgifter har det fäst vikt vid om uppgiften är av teknisk art, hur omfattande myndighetstillsynen är och vilka kvalitetskrav och andra krav som ställs på underleverantören (GrUU 26/2017 rd, s. 57, och GrUU 6/2013 rd, s. 4/II).

(3) Den anskaffning av kompletterande förvaltningsuppgifter från ett tjänsteföretag som avses i det aktuella lagförslaget gäller främst skötseln av tjänsteuppgifter. Enligt grundlagsutskottets bedömning har uppgifterna definierats tillräckligt exakt i 17 a kap. 1 § 3 mom. Uppgifterna är också till sin karaktär huvudsakligen tekniska. Den egentliga beslutanderätten i pensionsärenden, den lagtillämpning som ligger till grund för beslutsfattandet och den rättsliga prövning som lagtillämpningen förutsätter får inte överföras. Pensionsanstalten behåller enligt 17 a kap. 2 § 3 mom. i lagförslag 1 också det övergripande ansvaret för sina lagstadgade uppgifter och skyldigheter enligt arbetspensionslagarna när den skaffar sådana kompletterande och biträdande offentliga förvaltningsuppgifter som nämns i lagförslaget. Att på det föreslagna sättet ordna utförandet av avgränsade kompletterande och biträdande tekniska uppgifter i samband med verkställigheten av pensionslagstiftningen är enligt grundlagsutskottet inte problematiskt med avseende på 124 § i grundlagen.

(4) Också vid subdelegering kräver tryggandet av rättssäkerheten och god förvaltning i den mening som avses i 124 § i grundlagen bland annat att ärendena behandlas i enlighet med de allmänna förvaltningslagarna och att de som behandlar ärendena handlar under tjänsteansvar (GrUU 26/2017 rd, s. 50, och GrUU 17/2021 rd, s. 20). Den som sköter den subdelegerade uppgiften ska också omfattas av samma kvalitetskrav och motsvarande tillsyn som den ursprungliga producenten av förvaltningsuppgiften eller den offentliga tjänsten (GrUU 26/2017 rd, s. 51, och GrUU 6/2013 rd, s. 4).

(5) Grundlagsutskottet anser att framför allt regleringen i 17 a kap. 2—7 § i lagförslag 1 och den bestämmelse om tjänsteansvar som föreslås i 4 kap. 29 § är av betydelse till denna del. Utskottet anser att den föreslagna regleringen är korrekt också i detta avseende.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Grundlagsutskottet anför

att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Helsingfors 18.11.2026

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Heikki Vestman saml
vice ordförande Onni Rostila saf
medlem Petri Honkonen cent
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Teemu Keskisarja saf
medlem Johannes Koskinen sd
medlem Jarmo Lindberg saml
medlem Mats Löfström sv
medlem Krista Mikkonen gröna
medlem Mira Nieminen saf
medlem Henrik Vuornos saml
medlem Johannes Yrttiaho vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Johannes Heikkonen.